

DE TI BESTE LEVEREGLENE

TIL DENNE LEKSJONEN

Tyngdepunkt: De ti bud (2. Mosebok 20, 1 – 17 og 5. Mosebok 5, 1 – 21)

- Hellig historie
- Kjernepresentasjon

Materiellet:

- Plassering: Reol for hellige historier
- Elementer: Ørkenboks, Guds folk, hjerteformet eske med budene, en stor stein.
- Underlag: Ikke noe underlag

BAKGRUNN

Gud åpenbarte seg for Moses på Sinai tre ganger. Første gang var han i den brennende busken, da han fortalte navnet sitt til Moses (2. Mos. 3, 1 – 6). Den andre gangen var da han ved hjelp av Moses ga folket de ti bud (2. Mos. 19, 18 – 20, 17). Den tredje gangen var da Moses klatret opp på Sinai for å få de ti bud på nytt, etter å ha knust de første tavlene i sinne (2. Mos. 34).

MERKNADER OM MATERIELLET

Du bruker ørkenboksen til denne presentasjonen. Du trenger også esken/kurven med figurene av Guds folk fra fortellingen om Utgangen. Det øvrige materiellet – hjerteformet eske og stein – finner du til høyre for materiellet til Utgangen.

I den hjerteformede esken er det tre biter (to tavler og et bunnstykke) som danner et hjerte når de settes sammen. På den ene tavla står det "ELSK GUD". På den andre står det "ELSK MENNESKER". På bunnstykket står det "GUD ELSKER DEG". Dessuten er det ti tavleformede stykker, ett for hvert av budene. På hver av tavlene er ett av budene innskrevet – i kortversjon. (Se fortellingen for detaljer.) Marker hver tavle med prikker eller tall på baksiden for å holde orden på budene. Til slutt har du bruk for en stor, litt ujevn stein som kan representere Sinaifjellet. Sett den på et tøyestykke for å beskytte hylla.

SÆRSKILTE MERKNADER

Tips til fortellingen: Fortellingen om Moses og den brennende busken er en del av hele fortellingen om Moses' liv. Denne enkeltfortellingen er det best å fortelle ved hjelp av en objekteske. Mer informasjon om hvordan du kan lage og bruke slike esker, finner du i Bind 1 av *The Complete Guide to Godly Play: Hvordan du leder samlinger med Godly Play*.

Fortellingen om gullkalven og om Moses' tredje møte med Gud er satt i klammer. Dette kan du unnlate, fordi det kan ta oppmerksomheten vekk fra kjernen i fortellingen. Hvis barna derimot har spørsmål om disse detaljene, kan du være klar til å svare ved hjelp av fortelling heller enn med en forklaring.

For barn fra tre til seks år kan du bruke bare de oppsummerende tavlene når du forteller historien: ELSK GUD, ELSK MENNESKER og GUD ELSKER DEG. Eldre barn kan godt få høre alle budene. Fra ni år og oppover kan de la seg engasjere i en dypere diskusjon.

	DETTE GJØR DU	DETTE SIER DU
1	Hent ørkenesken til ringen, men la lokket være på. Gå til reolen og hent Guds folk, Sinaifjellet og den hjerteformede esken med de ti bud.	Se hvor jeg går for å hente tingene vi skal snakke om i dag. Her er de. Nå vet dere hvor dere kan finne dem igjen en annen gang.
2	Når du har materiellet på plass, sitt og se på ørkenboksen et øyeblikk. Hvis barna er komfortable og rolige, tar du av lokket og begynner. Hvis de ikke er helt klar ennå, lar du lokket være på, og begynner å snakke om ørkenen før du fjerner lokket.	Dette er ørkenen. Den er et farlig sted. Folk går ikke ut i ørkenen hvis ikke de er helt nødt. Det er ikke noe vann der, og uten vann dør vi. Det er heller ikke noe mat der, og uten mat kan vi også dø. Når vinden blåser, forandrer den ørkenen. Folk kan gå seg vill. Noen finner aldri tilbake. Om dagen steiker sola, og du må ha på deg masse klær for å beskytte deg både mot sola og mot sanden som blåser og

		stikker når den treffer huden din. Om natten er det kaldt, og du trenger mye klær for å holde deg varm. Ørkenen er et farlig sted. Folk går dit bare hvis de må.
3	Sett noen v Guds folk i en sirkel til høyre i ørkenen, lengst fra deg. Sett også Sinaifjellet i ditt nærmeste venstre hjørne av ørkenboksen.	Guds folk hadde gått gjennom vannet og kommet over til friheten. Da danset de av glede, og Miriam ledet dansen. Nå da menneskene er frie, kan de gå hvor de vil, og gjøre hva de vil. Hvor vil de dra nå? Hva er det som er den beste veien?
4	Hold fram den hjerteformede esken mens du sier dette, men ikke åpn den ennå.	Gud elsket folket så høyt at han viste dem de ti beste veiene til livet. Disse veiene blir noen ganger kalt "De ti bud".
5	Begynn å bevege menneskene mot venstre. Siden Sinaifjellet er i ditt nærmeste venstre hjørne, stenger det ikke utsikten for barna. Flytt folkene forsiktig til alle står ved foten av fjellet.	Mens folkene reiste tvers gjennom ørkenen, fulgte de en skystøtte om dagen og en ildstøtte om natten. De begynte å klage. Noen ønsket seg til og med tilbake til Egypt. De manglet mat, og de manglet vann. Gud hjalp Moses å finne både mat og vann. Og så kom de til det store fjellet.
6	Flytt Moses opp på toppen av steinen. Hold figuren gjemt i hånda mens han klatrer oppover fjellet, for å vise at han forsvant i røyken.	Folket kom ganske nær fjellet, men de var redde for å røre ved det. Sinaifjellet var dekket av ild og røyk. Moses var den eneste som fikk klatre opp i ilden og røyken for å møte Gud. Da Moses var kommet opp på

		<p>fjellet, kom han så nær Gud, og Gud kom så nær ham, at han forsto hva Gud ville at han skulle si til folket. Til slutt ga Gud ham to steintavler, og der var de ti beste levereglene risset inn med Guds egen finger.</p>
7	<p>[Hvis du vil, kan du ta med dette avsnittet som står i klammer (pkt. 7 og 8). Du trenger ikke lage noen gullkalv. Barna kan bruke fantasien til å se situasjonen for seg]</p>	<p>[Moses ble på fjellet i førti dager og førti netter, og folket ble lei av å vente på at han skulle komme tilbake. De ville ha en gud som de kunne se. Så smeltet de alt gullet sitt og støpte en kalv som de tilba som om den var Gud. Da Moses så avguden som de hadde laget, og folket som danset rundt den, ble han så sint at han kastet de to tavlene med loven slik at de ble knust.</p> <p>Dagen etter sa Moses til folkene: "Dere har gjort en stor synd." Han sa at han ville klatre opp på fjellet en gang til. Kanskje Gud ville tilgi dem hvis han kom tilbake.</p> <p>Da Moses kom opp på fjellet denne gangen, ville han komme enda nærmere Gud. Han ville se Guds ansikt. "Vis meg din herlighet!" sa Moses. Men Gud sa: "Du kan ikke få se mitt ansikt, for det menneske som ser meg, kan ikke leve:"]</p>
8	<p>[Hold hånda over Moses og skjul ham.]</p>	<p>[Gud stilte Moses i en kløft i fjellet og dekket ham med sin hånd til hans herlighet hadde</p>

		<p>gått forbi. Da tok han hånda bort, slik at Moses kunne se ham bakfra.]</p> <p>[Gud ba Moses hogge to nye steintavler. Dem tok han med seg opp på fjellet, og Gud skrev paktens ord, de ti bud, på tavlene. (2. Mos. 34, 1 og 28)][1]</p>
9	Ta Moses ned fra fjellet, fram fra din lukkede hånd, og sett ham i sanden.	Gud ga de ti bud til Moses, Moses ga dem til folket, og de ga dem til oss.
10	<p>Når budene så er blitt vist for folket, kan du begynne å legge dem ut. Begynn først med oppsummeringen. En tavle sier "ELSK GUD", den andre sier "ELSK MENNESKER". Det tredje, trekantede stykket fullender hjerte-formen, og der står det "GUD ELSKER OSS". Les disse ordene høyt mens du legger stykkene flatt i sanden. Med tre- til seksåringer er det greit å stoppe med oppsummeringen og hoppe til undringsspørsmålene. Med eldre barn kan du gå gjennom alle budene.</p> <p>For hvert bud du leser, setter du brikken stående i sanden med skriften vendt mot barna. Små tall eller prikker på baksiden vil hjelpe deg med rekkefølgen.</p> <p>Måten budene settes ut på, er viktig. Noen har med forholdet til Gud å gjøre, og noen har med forholdet til mennesker å gjøre, og så er det ett som</p>	<p>Elsk Gud</p> <p>Elsk mennesker</p> <p>Gud elsker oss</p>

	gjelder begge. Det står i sanden midt mellom de to rekkene.	
11	Sett de første to brikkene på rad, loddrett i sanden, nærmest teksten "ELSK GUD".	1. Du skal ikke ha andre guder enn meg. 2. Du skal ikke misbruke Guds navn.
12	Les den tredje brikken, og sett denne i en midtstilling i sanden, siden dette budet sier noe om forholdet til både Gud og mennesker.	3. Du skal holde hviledagen hellig.
13	<p>Les de neste brikkene langsomt, og sett dem i rekke bak den siden av hjertet hvor det står "ELSK MENNESKER". Les hvert bud med innlevelse. Ved bud nr. 6 vil du kanskje si noe slikt som "dere vet at når folk gifter seg, så tenker de at det skal vare for bestandig. Men noen ganger går det bare ikke sånn".</p> <p>Hver av disse "beste veiene" eller budene kan føre til dype diskusjoner. Bruk tid. Vent, slik at barna kan komme fram med sine kommentarer og misforståelser. Med barn omkring ti år kan du sette to bud, slik som "hedre" og "ikke lyve", ved siden av hverandre i</p>	<p>4. Du skal hedre din far og din mor.</p> <p>5. Du skal ikke slå i hjel.</p> <p>6. Du skal ikke bryte ekteskapet.</p> <p>7. Du skal ikke stjele.</p> <p>8. Du skal ikke lyve.</p> <p>9. Du skal ikke begjære din nestes eiendom.</p> <p>10. Du skal ikke begjære din nestes ektemake eller arbeidsfolk.</p> <p>Alt dette er vanskelig. Gud har ikke sagt at dette er "ti enkle ting å gjøre". Det er De ti beste rådene for livet, De ti bud. Det er vanskelig å følge dem, kanskje umulig, til og med, men det er meningen at vi skal forsøke. De viser oss den beste veien, slik som steiner kan vise hvor stien går.</p>

	<p>sanden, og spørre hvordan du kan greie å holde begge budene hvis mamma eller pappa ber deg om å fortelle en løgn. Et annet forslag er å spørre hvordan vi kan leve sjøl uten å bryte budet "du skal ikke drepe". Nesten alt det vi spiser, er levende, alt fra kyllinger og kuer til gulrøtter og salat.</p>	
14	<p>Når diskusjonen legger seg, kan du begynne undringen.</p>	<p>Jeg lurere på hvilket av de ti budene du likte best. Jeg lurere på hvilket som er viktigst Jeg lurere på hvilket som gjelder deg spesielt. Jeg lurere på om vi kan utelate noen bud, og likevel ha alt vi trenger.</p>
15	<p>Når dere er ferdige med undringen rundt de ti budene, går dere tilbake til selve historien. Fortellingen kan lett forsvinne mens undringen om de ti beste leveregele foregår. Nå er tiden til å sette hele den diskusjonen tilbake i sammenhengen om hvordan Gud elsker oss så høyt at han ga oss de ti beste rådene for livet. Når all undringen er over, rydder du materiellet på plass og inviterer barna, en etter en, til å finne fram arbeidet sitt.</p>	<p>Nå skal vi gå tilbake til fortellingen. Jeg lurere på hva du likte best i hele historien. Jeg lurere på hvilken del av fortellingen som er viktigst. Jeg lurere på hvor du er i fortellingen, eller hvilken del av den som handler om deg. Jeg lurere på om det er noe av fortellingen vi kan utelate, og likevel ha igjen alt det vi har bruk for.</p>